

Sektör odaklı eğitim anlayışıyla Akdeniz Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümünde okuyan ve mezun öğrencilerinin bölüm tercihi ve aldıkları eğitim ile ilgili düşüncelerinin değerlendirilmesi

Ardahan Faik ¹

Özet

Bu çalışmanın amacı; Akdeniz Üniversitesi BESYO Spor Yöneticiliği Bölümü mezunlarının, mezuniyet sonrası mesleki tercihlerinin ve şu an öğrenci olanların da iş beklentilerinin incelenerek eğitimini aldıkları spor yöneticiliği alanında ne ölçüde istihdam edildiklerinin ve/veya edileceklerinin, mezunların mezuniyet öncesi ve öğrenim gören öğrencilerin mezuniyet sonrası beklentilerinin, verilen eğitim ve müfredattan memnunluk düzeyleri ile okulun sektörle ilişki düzeyinin belirlenmesidir.

Çalışmanın evrenini; 2008-2009 Eğitim-Öğretim dönemi mezunları dahil okulun eğitim-öğretime başladığı ilk günden bu güne Spor Yöneticiliği Bölümünden mezun olmuş 156 öğrenci ve şuan Spor Yöneticiliği Bölümünde okuyan 130 öğrenci oluşturmaktadır.

Veriler anket yöntemi ile toplanmıştır. Araştırma durum tespitine yöneliktir. Verilerin değerlendirilmesinde ve gösterilmesinde tanımlayıcı istatistiksel araçlar kullanılmıştır.

Sonuç olarak; mezun ve okuyan öğrenciler daha çok özel sektörde çalışmayı istemektedirler. Spor yöneticiliği kavramı okuyan öğrencilerde daha fazla bilinirliğe sahiptir. Hem mezun öğrenciler hem de okuyan öğrenciler okulu isteyerek tercih etmemişlerdir ve öncelikli istedikleri diğer bölümler olmadığı için Spor Yöneticiliği bölümünde okumaktadırlar. Bunun yanında; okulun da kendilerinin istihdamına destek olmadığını/olmayacağını düşünmektedirler. Okulun sektörle iletişiminin ve pazarlama anlayışının yetersizliğini söyleyen öğrenciler her okulun mutlaka bir pazarlama stratejisinin olması gerektiğine inanmaktadır.

Sektör odaklı eğitime geçilmesi ile Spor Yöneticiliği bölümlerinin eğitim ve müfredatla ilgili problemleri büyük ölçüde çözülecek ve sektör ile okul arasındaki organik bağ güçlenecektir.

Anahtar kelimeler: Spor Yöneticiliği, Sektör Odaklı Eğitim, Eğitim Tasarımı

¹ Akdeniz Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, faikardahan@akdeniz.edu.tr

The evolution of the ideas of graduated and still studying students about preferences and the education system of Sport Management Department in Akdeniz University Physical Education and Sport School with concept of sector centered education

Ardahan Faik¹

Abstract

The aim of this research is to determine the level of satisfaction from curriculum and education, relationship level with the industry, qualified employment level, expectations of graduated and undergraduate students about their professional life, job choice of graduated students from Akdeniz University, Physical Education and Sport School, Sport Management Department. And the results are meaningful and must be seriously taken for designing new curriculum and for customer centered education. This research is one of the first survey in this concept for defining expectations of graduated and undergraduate sport management students and can give many ideas for designer.

Sampling group occurs totally 156 graduated students until end of 2008-2009 semester and 130 currently studying students who are still Sport Management. Data's are collected by a special questionnaire form Research is due diligence and descriptive statistic methods are used for evaluations and representation of data.

As a result; graduated and still studying students want to work in the private sector. Awareness of Sport Management is higher in still studying students. Both graduated and still studying students didn't prefer the school not in priority, they wanted to attend some other department but they couldn't get enough score so they are in Sport Management Department. They think that school management do not help them for their employment and they believe that communications between sport management department and the sport sector and marketing strategies of the school is not sufficient enough.

When sector centered education system apply in the Sport Management, many of the problem concerning with education and the curriculum is going to solve easily and the organic link between sector and the sport management department is going to get strong.

Key Word: Sport Management, Sector Centered Education, Design of Education

---

¹ Akdeniz University, Physical Education and Sport School, faikardahan@akdeniz.edu.tr

Küreselleşen dünyada; bugünkü potansiyeli, önemi ve fonksiyonları göz önüne alındığında sporun; amatörce yönetilemeyeceği açıktır. Spor dünyanın her yerinde endüstrileşmiş ve endüstrideki tüm kaynağın etkin şekilde yönetilmesini zorunlu hale getirmiştir. Sporun bu gerçeği bu alanda görev alacak yönetici dahil tüm çalışanların uzmanlaşmış, gerekli eğitim, bilgi, beceri ve deneyime sahip kişiler olmasını gerektirmiştir.

Özellikle 1960'lı yılların sonlarından günümüze kadar spor ile ilişkili işletmelerin, sportif eşya üreten firmaların, kitle iletişim araçlarının, spor alanlarının, stadyumların, sporcuların, sportif ticari ürün üreten firmaların, kitle iletişim araçlarının, profesyonel ve amatör liglerin; spor alanı içinde büyümesini ve endüstri içindeki sektörel büyümeyi de sağlamıştır. Spor ve sporun etkilediği endüstrilerin dünya çapındaki maddi değerinin günümüzde 500 milyar\$ olduğu tahmin edilmektedir. Bu kadar toplumsal ve büyük bir endüstrinin elbette iyi yönetilmesi gereklidir (Basım ve Argan, 2009:5).

Modern dünyada spor, bir bilim dalı olarak kabul edilmektedir. Bu gelişmeye paralel olarak Spor Bilimi'nin önemli bir kolu olan spor yönetimi ve onun unsurları bilimsel bir anlayış içinde ele alınmaya başlamıştır. İlk Spor Yöneticiliği Bölümü 1966 yılında Ohio Üniversitesinde açılrsa da sonraki yıllarda 1970'lerde bölüm Beden Eğitimi ve/veya onunla ilişkili bölümler içinde açılmaya başlanmıştır(Brad R, 2007: 178; Laird, 2005; Stair, 2001). 1986 yılında kurulan Kuzey Amerika Spor Yöneticileri Birliği'nin (The North American Society for Sport Management-NASSM) katkısıyla; Kuzey Amerika'da şimdilerde 200'ün üstünde bölümde spor yöneticiliği ve spor işletmeciliği eğitimi verilmektedir (Brad R, 2007: 178). Spor yöneticiliği alanında Avrupa'daki üniversitelerde 19 bölüm varken, Kanada da 13, Avustralya'da sekiz ve Yeni Zelanda'da dört, Asya kıtasında üç, Afrika Kıtasında üç, Hindistan'da iki üniversitede eğitim verilmektedir (D. Floyd ve diğerleri, 2008:78; www.nassm.com, 2010). Spor Bilimi, Türkiye'de en genç bilimlerden biridir. 1982 yılında YÖK kanunu ile Ana Bilim Dalı olma hüviyetini elde eden Spor Yöneticiliği ilk kez bilimsel bir kimlik kazananmıştır. Ülkemizdeki durumun tersine, gelişmiş ülkelerdeki spor yöneticiliği algısı çok daha hızlı gelişmiştir.

Spor eğitiminde verimliliğin artışı, bu alanda eğitilen bireylerin eğitim sonrasında iş bulabilmelerine bağlıdır. Spor eğitimi gören bir kimse, gördüğü eğitime uygun olarak bir işte istihdam ediliyorsa, spor eğitiminin “Fonksiyonel Eğitim Değer”inden”, edilmiyorsa “Sembolik Değer”inden” söz edilebilir. Spor eğitiminin sembolik değerinin yüksek olması

halinde spor eğitimindeki hâsıla katsayısı düşüktür ve eğitimden istenen verim alınamıyor demektir (Erkal ve diğerleri,1998:67).

Eğitimin kendisi meslek seçim sürecinin veya kişisel kariyerin önemli bir parçasıdır ve kişisel kariyeri direkt olarak etkiler. Geleneksel eğitim süreci (Şekil-1), o konudaki otoriter gücün belirlediği genel kapsamda, standart ve sabit müfredatla, öğretmen merkezli, öğretmenin anlatma becerisi ile sınırlı, mezuniyete dayalı, mezunlarla daha sonradan iletişim kurulmayan ve herhangi bir geri beslemesi olmayan, mezun olanların kendi çabalarıyla iş buldukları bir sürece karşılık gelir. Bu yaklaşım; üretim endüstrisinde 1960’lı yıllara kadar devam eden “ne üretirsem satarım” anlayışının(Kırım, 1999:16) eğitimdeki karşılığıdır. Bu süreç üreticinin yani eğitim kurumunun tek yönlü baskın olduğu, sektörün ve müşterinin beklentilerinin esas alınmadığı “Biz insanların ve sektörün ne istediğini biliyoruz. Biz üretiriz onlar da satın alırlar. Onlar bizim ürünlerimizi istiyorlar. Ben bu ürünü sevmişsem, başkası da sevecektir” düşüncesinin karşılığıdır (Taşkın, 2009:13).

Bu anlayış zamanla yerini pazarlama anlayışına bırakmıştır. Buna göre; önce tüketicilerin ve sektörün gereksinimleri ve istekleri belirlenir sonra üretim gerçekleştirilir (Mucuk, 2004:10-11), bunun eğitimdeki karşılığı sektör odaklı (sector centered education) veya sektöre dayalı (sector based education) eğitimidir. Bu çalışmada her iki kavramsal tanımlama “sektör odaklı eğitim” olarak ele alınacaktır.

Sektör odaklı eğitim; her aşamada geri beslemenin olduğu, sektörün beklentilerinin sürekli ölçüldüğü ve değişen koşullara uygun, esnek yapıda ve güncel müfredat tasarımı, öğrenmenin öğretildiği, öğrenci merkezli, sektörle sorumlulukların paylaşıldığı, stratejik işbirliği içinde uygulanan bir eğitim süreci olup “sadece mezuniyet” fikrinden uzak daima okulla interaktif ilişki halinde, öğrenmeye, öğrenilenleri uygulamaya, uygulananları geri besleme olarak okula taşımaya dayalı bir eğitim sistemidir. Yani; üretim endüstrisindeki 1980’li yıllardan itibaren yaşanan “satılabileni üretme” anlayışının eğitimdeki karşılığıdır.

Sektör öngörüsü olmadan üretilen ve birçoğunun işsiz olduğu mezunların durumu “ne üretirsem satarım” anlayışındaki “satılamayan ürünlere” benzetilirse; önce ürün stoklanıp, sonraki dönemlerde kullanılma ve satılma fırsatları aranır. Stoktaki mallar (istihdam edilemeyen eğitilmiş mezunlar); işsiz kalmak yerine ya eğitim aldığı konuların dışında çalışırlar (amaca uygun olmayan bir başka üretimde kullanılırlar) ya da elde kalmaya devam ederler.

Şekil 1. Eğitim Süreci

Geleneksel Eğitim Süreci	Sektör Odaklı Eğitim Süreci
O konudaki otoriterin belirlediği genel kapsam ▼ Otoritenin belirlediği standart ve sabit müfredat ▼ Öğretmen merkezli teorik eğitim süreci ▼ Okulla ilişkinin Kesilmesi, Mezuniyet ▼ İş bulma süreci ▼ Genellikle mutsuz çalışanlar	Sektörün beklentilerinin öğrenilmesi ▼ Beklentileri karşılayacak esnek ve güncel müfredat ve eğitim yöntemi tasarımı ▼ Öğrenci merkezli uygulamaya dayalı sektörle paylaşılmış eğitim süreci ▼ Okuldan iş hayatına geçiş ▼ Mutluluk verici iş hayatı süreci ▼ Her mezunun dahil olduğu geri besleme süreci

Günümüzde BESYO'ların başarısı ve sürekliliği; fiziksel varlıklarının yanında entelektüel yapıları ve sistem kapasitelerinin varlığına bağlıdır. Toplam kalite yönetimi perspektifiyle bakıldığında, spor eğitiminin verildiği bu okullarda müşteriler; iç ve dış müşteri olarak ikiye ayrılır. İç müşteri; öğrenciler, çalışanlar (akademisyenler, idari personel, ücretli çalışanlar) ve destek veren gönüllü veya bedelli hizmet alınan kişi ve kuruluşlardır. Dış müşteriler ise; sektör, aileler, spor bilimleri camiası, sporun tanıtımını ve dağıtımını yapan kurum ve kuruluşlar, tedarikçiler ve bu kurumlarda çalışanlar, spor malzemesi üreticileri ve dağıtıcıları, özel ve kamu kurumları ve toplumdan oluşur (Ardahan F. ve diğeri, 2003:32). Buna göre öğrenci eğitim sürecinin hem müşterisi hem de ürünüdür. Bu anlayışa göre; tüm paydaşlarla eğitimden beklentilerin sorgulandığı, bilgiye ve bilmeye dayalı bir öğrenme modelinin uygulandığı okul ve müfredat tasarımı sektör odaklı eğitimin en temel gerçeğidir.

Bu durum, yenedünya düzeni içinde tüm eğitim kurumlarını endüstrinin ihtiyaçları doğrultusunda, istihdam yaratılabilecek mezunlar vermeye zorlamaktadır. Gelecekte kamu ve özel sektörün yürüttüğü ilköğretimden-üniversiteye her düzeydeki eğitim işletmeleri, mezun ettiği öğrenci sayısı ile değil, mezunlarının amaca uygun istihdam edilebilmeleri konusunda rekabete zorlayacaktır. "Satılabileni üreten" sektör odaklı eğitim yapan eğitim kurumları bu anlamda rekabeti kazanmış olacaktır.

Sektör odaklı eğitim için öncelikle sektörün beklentilerinin bilinmesi gerekir. Sektörün beklentilerini öğrenmenin en kolay yolu mezun öğrencilerle iletişimin sağlanması ve

sürdürülmesidir. Mezun öğrencilerin önemli bölümü eğitim aldıkları konuda çalışacakları için sektörün beklentilerini görmek ve öğrenmek kolay olacaktır. Bunun için birçok okul mezun öğrenciler koordinasyon merkezleri aracılığıyla öğrencilerin okul sonrası kariyerlerini takip etmektedir.

Spora değer veren ülkeler, spor yönetimlerinde alanında uzmanlaşmış, gerekli bilgi ve donanımına sahip spor yöneticilerine görev vererek hedeflenen amaçlarına ulaşmayı başarmışlarken, ülkemizde sporun gelişimini tamamlayabilmek için bilinçli sporculara, uzman antrenörlere ve öğretmenlere ihtiyaç olduğu kadar, ülke çıkarları doğrultusunda spor yönetimi ve politikalarına yön verebilen, ulusal ve uluslararası spor faaliyetlerinin organizasyonlarının her aşamasında görev alabilecek, spor bilimi alanında akademik çalışmalar yaparak ülke sporuna katkılar sağlayacak profesyonel spor yöneticilerine de ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaçları karşılama noktasında üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarına önemli görevler düşmektedir. Bu amaçla 1993 yılından itibaren üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları bünyesinde Spor Yöneticiliği bölümleri kurulmuştur. Bugün ikisi vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 36 üniversitede spor yöneticiliği eğitimi verilmektedir.

Akdeniz Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde 1997-98 Eğitim-Öğretim yılından itibaren faaliyette olan Spor Yöneticiliği Bölümü; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünde, belediyelerde, rekreasyon aktivitelerinde, üniversite spor birliklerinde, profesyonel spor organizasyonlarında, spor malzemeleri üreten ve pazarlayan kuruluşlarda, spor basın ve halkla ilişkiler birimlerinde, turistik tesislerdeki spor organizasyonlarında görev alacak spor yöneticilerini yetiştirmek amacı ile eğitim ve öğretim vermektedir. Bölüm 2000-2001 Eğitim-Öğretim yılında ilk mezunlarını vermiş, 2008-2009 eğitim öğretim yılı sonuna kadar geçen sürede 156 öğrencisini spor yöneticisi adayları olarak mezun etmiştir.

Bu çalışmanın amacı; Akdeniz Üniversitesi BESYO Spor Yöneticiliği bölümü mezunlarının mezuniyet sonrası hangi sektörde çalışacağını, öğrenci olanların da iş beklentilerinin incelenerek eğitimini aldıkları spor yöneticiliği alanında ne ölçüde istihdam edildiklerinin ve/veya edileceklerinin, belirlenmesi amacıyla birlikte, mezun olan yönetici adaylarının mezuniyet öncesi beklentilerini ve okuyan öğrencilerin mezuniyet sonrası beklentilerini, verilen eğitim ve müfredattan memnuniyet düzeylerini, bu konudaki önerilerini de ortaya koymaktır.

Yöntem

Araştırma, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Bölümünde okuyan ve mezun olmuş öğrencilerin bölümlerinde aldıkları eğitim ile ilgili düşüncelerinin tespiti ve bu eğitimin çalışma hayatlarında yeterliliğini belirlemeye yönelik betimsel ve tanımlayıcı bir çalışmadır.

Evren, Örneklem

Çalışmanın evrenini; 2008-2009 Eğitim-Öğretim dönemi mezunları dahil okulun eğitim-öğretime başladığı ilk günden bu güne Spor Yöneticiliği Bölümünden mezun olmuş 156 öğrenci ve şuan Spor Yöneticiliği Bölümünde okuyan 130 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın amacına uygun verileri toplamak için geliştirilen anket formu mezun öğrencilerin okulda kayıtlı olan mail adreslerine elektronik ortamdan gönderilmiş, geri dönen 125 anket incelemeye alınmış ve eksik cevaplar olan 25 anket değerlendirme dışı tutularak 100 anket değerlendirilmeye alınmıştır. Aynı anket formu şuanda Spor Yöneticiliği Bölümünde okuyan toplam 130 öğrenciye Aralık 2009 başında dağıtılmış ve geri dönen 95 anketten 81'i değerlendirmeye alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan veriler, geliştirilen anket formu ile elde edilmiştir. Bölüm tercihi ile ilgili altı soru “evet-hayır-kısmen” şeklinde cevaplanırken, okul ve eğitimle ilgili 14 soru beşli likert ölçeğiyle cevaplanması istenmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS V:16 paket programı kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi aşamasında ise, frekans (f) yüzde (%) ve ortalama ($\bar{x}$) gibi tanımlayıcı istatistiksel yöntemler ile ilişki bakılan değişkenlerde de Chi-Kare testi kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde araştırma verilerine uygulanan frekans analizleri sonuçları ele alınmıştır.

Tablo 1: Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Mezun Öğrenciler			Okuyan Öğrenciler		
Cinsiyet	n	%	Cinsiyet	n	%
Erkek	88	88,0	Erkek	54	66,7
Bayan	12	12,0	Bayan	27	33,3
Medeni Hal	n	%	Çalışmak istedikleri Sektörler	n	%
Evli	42	42,0	Özel Sektörde	49	60,5
Bekâr	58	58,0	Kendi İşimi Yapmak istiyorum	21	25,9
Okuldan Mezun Olma Süresi	n	%	Kamu Sektöründe	11	13,6
4 yıl	63	63,0	Kaçıncı Sınıfta Oldukları	n	%
5 yıl	30	30,0	1. sınıf	24	29,6
6 yıl	5	5,0	2. sınıf	20	24,7
7 yıl	2	2,0	3. sınıf	19	23,5
Çalıştıkları Sektörler	n	%	4. sınıf	18	22,2
Özel Sektörde	76	76,0	Toplam	81	100,0
Kendi İşimi Yapıyorum	10	10,0			
Kamu Sektöründe	13	13,0			
İşsizim	1	1,0			
Aldıkları Eğitime Uygun Bir İşte Çalışma	n	%			
Spor Yöneticiliğine uygun bir işte çalışıyorum	57	57,0			
Spor Yöneticiliğine uygun bir işte çalışmıyorum	43	43,0			
Toplam	100	100,0			

Araştırmaya katılan BESYO Spor Yöneticiliği Bölümü mezunlarının ve okuyan öğrencilerin demografik özelliklere göre dağılımı Tablo-1’de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi mezunların; %88’i erkek, %12’si bayan, %42’si evli ve %58’i bekârdır. Mezun öğrencilerin %63’ü okulu dört yılda, %30’u beş yılda, %5’i altı yılda ve %2’si okulu yedi yılda bitirmiştir. Mezunların; %13’ü kamu sektöründe, %76’sı özel sektörde çalışmakta, %10’u kendi işini yapmakta, %1’i işsiz, %43’ü spor yöneticiliği eğitimine uygun olmayan tamamen farklı alanlarda çalışırken, %57’si aldıkları eğitime uygun olan alanlarda çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Okuyan öğrencilerin; %66,7’si erkek, %33,3’ü bayan, %29,6’sı birinci sınıfta, %24,7’si ikinci sınıfta, %23,5’i üçüncü sınıfta, %22,2’si dördüncü sınıftadır. Okuyan öğrencilerin; %60,5’i okuldan mezun olduktan sonra özel sektörde, %13,6’sı kamu sektöründe çalışmayı istediğini, %25,9’u da kendi işlerini yapmak istediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 2: Mezun Öğrencilerin Çalıştıkları İş ile İşin Spor Yöneticiliğine Uygunluğunun dağılımı

Mezunların Çalıştıkları Sektörler	Spor Yöneticiliğine Uygun Bir İş Olup Olmadığı							
	Evet		Hayır		Cevapsız		Toplam	
Özel Sektörde	10	76,9	3	23,1	0	0	13	100,0
Kendi İşimi Yapıyorum	6	60,0	4	40,0	0	0	10	100,0
Kamu Sektöründe	40	52,6	36	47,4	0	0	76	100,0
İşsiz	-	-	-	-	1	100	1	100,0
Toplam	56	56,0	43	43,0	1	1,0	100	100,0

$\chi^2 = 102,73, p < 0,000$

Araştırmaya katılan BESYO Spor Yöneticiliği Bölümü mezunlarının spor yöneticiliğine uygun bir işte istihdam edilme durumlarına göre dağılımı Tablo-2’de verilmiştir. Tablodan da görüldüğü gibi; özel sektörde çalışanların %76,9’u, kendi işini yapanların %60’ı, kamuda çalışanların da %52,6’sı spor yöneticiliğine uygun bir işte çalıştıklarını belirtmişlerdir. Mezun olanların çalıştıkları sektörle yaptıkları işin spor yöneticiliğine uygunluğu arasında istatistikî olarak anlamlı bir ilişki vardır ($p < 0,05$). İlişki mezunların aldıkları eğitime uygun işlerde büyük ölçüde istihdam edilmesinden kaynaklanmaktadır.

BESYO Spor Yöneticiliği Bölümü mezunlarından spor yöneticiliği eğitime uygun bir işte çalışmayan mezunların; antrenör, satış elemanı ve güvenlik personeli gibi işlerde istihdam edildikleri tespit edilmiştir.

Tablo-4: Bölümü İsteyerek Tercih Etmeye Göre Dağılımı

T1: Bu bölümü isteyerek tercih ettim	Hayır		Kısmen		Evet		Toplam	
	F	%	f	%	f	%	f	%
Mezun	33	33,0	30	30,0	37	37,0	100	100,0
Okuyan	10	12,3	20	24,7	51	63,0	81	100,0
Toplam	43	23,8	50	27,6	88	48,6	181	100,0

$\chi^2 = 14,697 p < 0,05$

Araştırmaya katılan mezunlar ve şuan okuyan öğrencilerin Spor Yöneticiliği Bölümü’nü tercih etme durumları ile ilgili düşünceleri Tablo-4’de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi, mezun öğrencilerin %33’ü bölümü isteyerek tercih etmemişken, %37’si isteyerek tercih etmiştir. Okuyan öğrencilerde bölümü isteyerek tercih etme oldukça yüksektir. Okuyan öğrencilerin %63’ü bölümü isteyerek tercih etmişken %12,3’ü bölümü isteyerek tercih etmemiştir. Öğrencilerin okul tercihi ile mezun veya okuyan öğrenci olmaları

arasında anlamlı bir ilişki vardır($p<0.05$). İlişki spor yöneticiliği hakkında bilgili olanların bölümü yüksek oranda tercih etmesinden kaynaklanmaktadır. Aynı sonuç Tablo-5'deki sonuçlarla da desteklenmektedir.

Tablo-5: Bölümü Tercih Ederken Spor Yöneticiliği Hakkında Bilgili Olmaya Göre Dağılımı

T2: Bu bölümü tercih ederken spor yöneticiliği hakkında bilgim vardı		Hayır		Kısmen		Evet		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%
Mezun		44	44,0	31	31,0	25	25,0	100	100,0
Okuyan		24	29,6	24	29,6	33	40,7	81	100,0
Toplam		68	37,6	55	30,4	58	32,0	181	100,0
T2⇔T1 Bölümü Tercih Ederken Spor Yöneticiliği Hakkında Bilgili Olma		Bölümü İsteyerek Tercih Etme							
		Hayır		Kısmen		Evet		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%
Mezun	Hayır	21	47,7	12	27,3	11	25,0	44	100,0
	Kısmen	12	38,7	14	45,2	5	16,1	31	100,0
	Evet	-	-	4	16,0	21	84,0	25	100,0
	Toplam	33	33,0	30	30,0	37	37,0	100	100,0
Okuyan	Hayır	9	37,5	8	33,3	7	29,2	24	100,0
	Kısmen	-	-	9	37,5	15	62,5	24	100,0
	Evet	1	3,0	3	9,1	29	87,9	33	100,0
	Toplam	10	12,3	20	24,7	51	63,0	81	100,0

$$\chi^2 = 58,390 \quad p < 0,05$$

Araştırmaya katılan Spor Yöneticiliği Bölümü mezunlarının ve hali hazırda okuyan öğrencilerin bu bölümü tercih ederken; spor yöneticiliği hakkında bilgili olmalarına göre dağılımı Tablo-5'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi; mezun öğrencilerin %44'ü bu bölümü tercih ederken spor yöneticiliği hakkında bilgisinin olmadığını, okuyan öğrencilerin ise mezun öğrencilerin tersine %40,7'sinin spor yöneticiliği mesleği hakkında yeterince bilgili olarak bu bölümü tercih etmişlerdir.

Spor yöneticiliği hakkında bilgisi olmayan mezun öğrencilerin %47,7'si bölümü isteyerek tercih etmemişken, spor yöneticiliği hakkında bilgisi olanların bölümü isteyerek tercih etme oranı %84,0'dır. Spor yöneticiliği hakkında bilgisi olmayan okuyan öğrencilerin %37,5'i bölümü isteyerek tercih etmemişken, spor yöneticiliği hakkında bilgisi olanların bölümü isteyerek tercih etme oranı %87,9'dur. Buna göre; mezun ve okuyan öğrencilerin bölümü tercih ederken spor yöneticiliği hakkında bilgili olmalarıyla bölümü isteyerek tercih etme arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Farklılık meslek hakkındaki bilgilenme düzeyinden kaynaklanmaktadır. Meslek hakkında bilgilenme arttıkça tercih edilme oranı da artmaktadır.

Tablo-6: Bölümü Tercih Ederken İstihdam Alanlarını Bilmeye Göre Dağılımı

T3: Bu bölümü tercih ettiğimde istihdam alanlarımı biliyordum.		Hayır		Kısmen		Evet		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%
Mezun		49	49,0	36	36,0	15	15,0	100	100,0
Okuyan		29	35,8	24	29,6	28	34,6	81	100,0
Toplam		78	43,1	60	33,1	43	23,8	181	100,0
T3⇔T1 Bölümü Tercih Ederken İstihdam Alanlarımı Bilme		Bölümü İsteyerek Tercih Etme							
		Hayır		Kısmen		Evet		Toplam	
		F	%	f	%	f	%	f	%
Mezun	Hayır	21	42,9	14	28,6	14	28,6	49	100,0
	Kısmen	10	27,8	15	41,7	11	30,6	36	100,0
	Evet	2	13,3	1	6,7	12	80,0	15	100,0
	Toplam	33	33,0	30	30,0	37	37,0	100	100,0
Okuyan	Hayır	8	27,6	8	27,6	13	44,8	29	100,0
	Kısmen	2	8,3	8	33,3	14	58,3	24	100,0
	Evet	-	-	4	14,3	24	85,7	28	100,0
	Toplam	10	12,3	20	24,7	51	63,0	81	100,0

$\chi^2 = 34,002$ p<0,05

Araştırmaya katılan mezunların ve şuan okuyan öğrencilerin bu bölümü tercih ederken spor yöneticiliğinin istihdam alanlarını bilme durumuna göre dağılım Tablo-6'da verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi; mezun öğrencilerin %49'u, okuyan öğrencilerin de %35,8'i bu bölümü tercih ederken spor yöneticiliği mesleğinin istihdam alanlarını bilmediklerini belirtmişlerdir.

Mezun öğrencilerin %80,0'ı, okuyan öğrencilerin de %85,7'si spor yöneticiliği bölümünü, bölümün istihdam alanını bilerek ve bölümü isteyerek tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bölümü tercih ederken spor yöneticiliği mesleğinin istihdam olanakları hakkında bilgili olmayla bölümü isteyerek tercih etme arasında anlamlı bir ilişki vardır (p<0,05). Bölüm mezunlarının istihdam edilecekleri alanları bildikleri sürece bölümün tercih edilme yüzdesi de artacaktır

Tablo-7: Yapılan Seçme Sınavı İle Bu Bölüme Uygun Öğrencilerin Seçildiğine İnanmaya Göre Dağılımı

T5: Yapılan seçme sınavı ile uygun öğrencilerin seçildiğine inanıyorum	Hayır		Kısmen		Evet		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Mezun	10	10,0	32	32,0	58	58,0	100	100,0
Okuyan	48	59,3	21	25,9	12	14,8	81	100,0
Toplam	58	32,0	53	29,3	70	38,7	181	100,0

$\chi^2 = 56,031$ p<0,05

Araştırmaya katılan mezunların ve okuyan öğrencilerin Spor Yöneticiliği Bölümü'ne öğrenci almak için yapılan seçme sınavının uygunluğu ile ilgili görüşleri Tablo-7'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi; mezun öğrencilerin %58'i yapılan seçme sınavının spor yöneticiliğine uygun özellikteki öğrencilerin seçilmesine uygun olduğunu düşünürlerken, okuyan öğrenciler bunun tersine %59,3 oranla yapılan seçme sınavı ile spor yöneticiliğine uygun öğrencilerin seçildiğine inanmadıklarını belirtmişlerdir. Yapılan seçme sınavının spor yöneticiliğine uygun öğrenci seçtiğine olan inanç ile mezun veya okuyan öğrenci olmaları arasında anlamlı bir ilişki vardır($p<0,05$). Farklılık mezun ve okuyan öğrencilerin sınav sistemiyle ilgili düşüncelerinden kaynaklanmaktadır.

Tablo-8: Öğrencilerin Okul ve Bölüm İle İlgili Düşünceleri

Öğrencilerin Bölümle ilgili Düşünceleri	$\bar{X}$ Mezun	$\bar{X}$ Okuyan
Okul ile sektör arasındaki iletişimin yeterli olduğuna inanıyorum.	2,63	2,62
Okulun iyi bir pazarlama stratejisi olduğuna ve mezunlarının istihdamına destek olduğuna/olacağına inanıyorum.	2,66	2,63
Mezun olduktan sonra iş bulma konusunda zorluk çektim/çekeceğim	3,06	3,49
Spor yöneticiliği bölümü mezunu olmaktan/olacağımdan memnunum.	3,10	3,93
Spor yöneticiliği kavramı ülkemizde yeterince anlaşılıp değer görüyor.	2,31	2,09
Spor Yöneticiliği mesleğiyle ilgili yeterli düzeyde eğitim aldığımı/alacağımı düşünüyorum.	3,07	3,15
Okulda aldığım eğitim ile iyi bir spor yöneticisinin yeterliliklerine sahip olduğumu/olacağımı düşünüyorum.	3,28	3,01
Spora yön veren spor yöneticileri spor yöneticiliği eğitimi almalıdırlar.	4,23	4,40
Okulun mezun olan öğrenciler ile arasındaki iletişim yeterlidir.	2,72	2,79
Mezun olduktan sonra okulla iletişimim devam etmektedir/edecektir.	2,35	3,20
Spor yöneticiliği eğitimi almamış spor yöneticileri ve/veya mesai arkadaşlarımdan daha fazla bilgi ve donanıma sahip olduğumu/olacağımı düşünüyorum	3,74	3,73
Okulda aldığım/alacağım eğitimle spor yöneticiliği mesleğinin sorunlarını çözebilecek bilgi donanım ve beceriye sahip olduğumu/olacağımı düşünüyorum	3,06	3,32

(5-Kesinlikle Evet 4- Evet 3- Kısmen 2- Hayır 1- Kesinlikle Hayır)

Araştırmaya katılan Spor Yöneticiliği Bölümü mezunlarının ve şuan okuyan öğrencilerin okul ve bölümle ilgili düşünceleri Tablo-8'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi; hem mezun öğrenciler (2,63) hem de okuyan öğrenciler (2,62) BESYO'nun ve Spor Yöneticiliği Bölümü'nün sektör ile arasındaki iletişimin yeterli olmadığını belirtip okulun iyi bir pazarlama stratejisinin olmadığına (mezun=2,66- okuyan=2,63) ve mezunlarının istihdamına yeteri kadar destek olduğuna/olacağına inanmadıklarını belirtmişlerdir.

Bunun yanında; mezun öğrenciler (3,06) okul sonrası iş bulma konusunda kısmen zorluk çekmişlerken, okuyan öğrenciler (3,46) mezun olduktan sonra iş bulma konusunda zorluk çekmeyeceklerine inandıklarını belirtmişlerdir. Mezun öğrenciler (3,10) Spor Yöneticiliği Bölümü mezunu olmaktan çok da memnun değilken; okuyan öğrenciler (3,93) Spor Yöneticiliği Bölümü mezunu olacaklarından memnun olacaklarını, hem mezun öğrenciler (2,31) hem de okuyan öğrenciler(2,09) spor yöneticiliği kavramının ülkemizde yeterince anlaşılıp değer görmediğini belirtmişlerdir.

Mezun öğrenciler (3,07) ve okuyan öğrenciler (3,15); okuldaki mevcut eğitim programıyla spor yöneticiliği mesleğiyle ilgili kısmen yeterli düzeyde eğitim aldıklarını veya alacaklarını belirtmişlerdir. Buna ilaveten; hem mezun öğrencilerin (4,23) hem de okuyan öğrencilerin (4,40) ülkede spor endüstrisinde rol alan yöneticilerin mutlaka spor yöneticiliği eğitimi almaları gerektiğini ve okulda aldıkları eğitimle bir spor yöneticisinin yeterliliklerine kısmen sahip olduklarını veya olacaklarını belirtmeleri yine okuldaki müfredatın ve uygulanma biçiminin yetersizliğini göstermektedir. Bununla birlikte öğrenciler spor yöneticiliği eğitimi almamış spor yöneticileri ve/veya şu an spor endüstrisinde çalışanlardan daha fazla bilgi ve donanıma sahip olduklarını düşünmektedirler.

Mezun öğrenciler ve okuyan öğrenciler, okulun mezun öğrencilerle olan iletişimini yeterli görmemektedir. Mezun öğrenciler (2,72) okulla iletişimlerinin neredeyse hiç olmadığını belirtirlerken okuyan öğrenciler (2,79) onlara göre daha fazla olmasına rağmen yinede yeterli olmayan bir düzeyde okulla iletişimlerinin devam edeceğini belirtmişlerdir.

Tartışma

Bu araştırma; Akdeniz Üniversitesi BESYO Spor Yöneticiliği bölümü mezunlarının mezuniyet sonrası mesleki tercihlerinin, hali hazırda öğrenci olanların da iş beklentilerinin incelenerek eğitimini aldıkları spor yöneticiliği alanında ne ölçüde istihdam edildiklerinin ve/veya edileceklerinin, belirlenmesi amacıyla birlikte, mezun olan yönetici adaylarının mezuniyet öncesi beklentilerini ve okuyan öğrencilerin mezuniyet sonrası beklentilerini, verilen eğitim ve müfredattan memnuniyet düzeylerini, bu konudaki önerilerini de ortaya koyarak daha etkin ve verimli bir şekilde spor yöneticileri yetiştirmek konusunda ilgili kurumlara bir veri sunma amacı ile yapılmıştır.

Buna göre; mezun öğrencilerin, %88'i erkek %12'si bayan, %76'sı özel sektörde istihdam edilmekte, herhangi bir yerde istihdam edilenlerin %57'si spor yöneticiliğine uygun

bir işte çalışmaktadır. Okuyan öğrencilerin; %66,7'si erkek, %33,3'ü bayan, %60,5'i özel sektörde çalışmayı istemektedir.

Spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin, yüksek oranda özel sektörde çalışmayı istemesi koşulların getirdiği bir durumdur. Kamuda istihdam alanlarının dar olması, kendi işini kurmanın maliyetinin yüksek olması bireyleri özel sektörde istihdam edilmeye yönlendirmektedir. Bu sonuç, Alpaslan ve Kılıçgil'in (2005:25) yılında Ankara Üniversitesi BESYO öğrencilerine yaptığı çalışmadaki sonuçlarla örtüşmektedir.

Mezun öğrencilerin çalıştıkları sektörle yaptıkları iş arasında istatistikî olarak anlamlı bir ilişkinin varlığı, özel ve kamuda çalışan mezunların önemli bir kısmının spor yöneticiliğine uygun bir işte çalıştığı sonucu çıkarılabilir. Bu da bireylerin ve spor yöneticiliği kavramının; hem okuyanlarda hem de sektörde daha fazla içselleştirilmesi, yerleştirilmesi ve kabul görmesi oranını arttıracaktır.

Okuyan öğrencilerin, bu bölümü tercih ederken spor yöneticiliği hakkında bilgili olmaları mezun öğrencilere göre daha fazladır. Bunun en önemli sebebi; okuyan öğrencilerde okulu bilinçli tercih etmenin, spor yöneticiliği mesleğinin ve bölümlerinin bilinirliğinin daha fazla olmasıdır. Mezun öğrencilerin bölüm hakkındaki bilgilerinin yeterli düzeyde olmamasından dolayı "diğer bölümlerden herhangi birini kazanamazsam bu bölümde okuyayım" düşüncesinin ağır bastığı ve zamanla Spor Yöneticiliği mesleğini daha fazla öğrendikleri söylenebilir. Ayrıca, piyasadaki talebinin de son yıllarda hem mesleki bilinç hem de sayısal olarak artmış olması öğrencileri bilinçli tercihe itmektedir.

Meslek seçmek hayat biçimini seçmek demektir (Yanikkerem ve ark. 2004:62) ve profesyonel hayattaki kişisel başarıyı olumlu etkileyecektir. Sarıkaya (2009:404)'ün de belirttiği gibi; günümüz dünyasında önemli olan bireyin meslek sahibi olmasıdır, istenmeden seçilen bölümde okuyan öğrencilerin mesleklerinde başarılı ve verimli olma olasılığı düşüktür. Bu nedenle gençlerin gerçekçi ve doğru seçim yapmaları gereklidir (S. Türkan ve diğeri, 2009:395). Buna göre spor yöneticiliği mezunu olan ve olacak öğrencilerin meslek seçiminde yeterli bilgilerinin olmaması ve öncelikli olarak bu bölümü tercih etmemeleri yaşamın geri kalan kısımlarında olumsuzluk yaşayacakları ihtimalini yükseltmektedir. Dolayısıyla; Spor Yöneticiliği Bölümü'nde okuyan ve tercih edecek öğrencilerin kişisel başarımları bu bölümü isteyerek tercih etmeleri ile yakından ilişkilidir. Bu verilere göre, şuan Spor Yöneticiliği Bölümü'nde okuyan öğrenciler meslek seçiminde mezun olan öğrencilere göre daha rasyonel davranıp bilinçli meslek tercihi yapmışlardır.

Öğrencilerin bu bölümü tercih ederken spor yöneticiliğinin istihdam alanlarını bilme durumları mezun ve okuyan öğrencilere göre farklılık göstermektedir. Okuyan öğrencilerin mesleğinin istihdam alanlarını bilme düzeyleri, mezun öğrencilere göre fazladır ve bilgili olma durumu okuyan öğrencilerin mesleki anlamda daha seçici olmalarının sonucudur. Bir mesleğin rasyonel seçimi, o mesleğin ve o meslekle ilgili istihdam alanlarının tam olarak bilinmesiyle mümkün olacaktır. Okuyan ve mezun öğrencilerin, spor yöneticiliği hakkında eksik ya da hiç olmayan bilgi ile Spor Yöneticiliği Bölümü'nü tercih ettikleri göstermektedir.

Mezun ve okuyan öğrencilerin bölümü tercih ettiklerinde spor yöneticiliğinin istihdam alanları hakkında bilgili olmalarıyla bölümü isteyerek tercih etmeleri arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı şu an yöneticilik bölümünde okuyan öğrencilerin meslek seçiminde mezun olan öğrencilere göre daha rasyonel davranıp bilinçli bir meslek tercihi yaptıkları sonucunu çıkarmaktadır. Bu sonuç; Bavlı'nın (2009:243) yılında yaptığı çalışma ile örtüşmektedir. O çalışmaya göre Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencileri %83 oranında "Spor Yöneticisi Olmak" için bölümü tercih etmişlerdir. Meslek seçimi kararının doğru ve yerinde olabilmesi için, kişinin ne istediğini ve neleri yapabileceğini iyi bilmesi gerekmektedir. Üniversite eğitiminde bilinçli meslek seçimi; mesleği bilmek, mesleğin istihdam alanlarını bilmek anlamına gelir ve kariyerin üniversite eğitiminden başlayacağı anlamını taşır. Şuan Türkiye'de Spor Yöneticiliği bölüm sayısının ihtiyaçtan fazla olması ve her yıl ihtiyaçtan fazla mezun verilmesi Yıldız ve Özdağ'ın (2008:6) çalışmasında haklı olarak vurguladıkları gibi "öğrenci girdisi ile istihdam durumu arasında orantısızlık" oluşturacağı gerçeği ile bilinçli meslek seçimi konusunda öğrencilerin daha fazla yönlendirilmesi ve Spor Yöneticiliği Bölümlerine bu öğrencilerden makul sayılarda alınmasını gerektirmektedir.

Mezun ve okuyan öğrenciler okula öncelikli tercihleri olarak girmediklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçtan; mezun ve okuyan öğrencilerin Spor Yöneticiliği mesleği ve istihdam alanları konusunda yeterince bilgilerinin olmaması yapılan seçme sınavlarında BESYO bünyesinde bulunan öğretmenlik veya antrenörlük bölümlerinden biri olmazsa Spor Yöneticiliği Bölümü'ne girmek istedikleri anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar Alpaslan ve Kırıcıgil'in (2005) yılında Ankara Üniversitesi BESYO öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmanın sonuçlarıyla uyuşmamaktadır. O araştırmada araştırmaya katılan öğrencilerin %74'ü okuduğu bölümü birinci olarak tercih etmiş ve bölümünden memnunken %23'ü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünü birinci öncelik olarak tercih etmiş fakat o bölümü kazanamadığı için bir başka bölüme yerleştirilmiştir. Nasıl ki bilinmeyen bir marka veya

işletme pazarda yeterince talep görmeyecekse, bilinmeyen bir bölüm ve meslekte aynı karar süreçlerinden geçirileceği için çok fazla tercih edilmeyecektir. Buradan, okul yönetiminin yöneticilik bölümünü yeterince tanıtamadığı sonucuna da varılabilir. Bu çıkarım Tablo-9'daki sonuçlarla da örtüşmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin seçme sınavı ile ilgili görüşleri birbirlerinden farklılık göstermektedir. Mezun öğrenciler, seçme sınavının spor yöneticiliğine uygun öğrencileri seçtiğine inanırken okuyan öğrenciler sınavın seçme sistematığı yeterli bulmamaktadırlar. Spor yöneticiliği, yöneticilik ve liderlik özelliği olan bireylerin yapabileceği bir meslek iken yapılan seçme sınavı daha çok sportif kapasiteyi ve performansı sorgulaması üzerinde ciddiyle durulması gereken bir konudur.

Mezun ve okuyan öğrenciler okulun ve Spor Yöneticiliği Bölümü'nün sektör ile arasındaki iletişimin yeterli olduğuna inanmamaları, okulun iyi bir pazarlama stratejisinin olmadığına ve mezunlarının istihdamına yeteri kadar destek olduğuna/olacağına inanmamaları; bölümde sektörün beklentilerini karşılamayan geleneksel eğitim sistemiyle sektör beklentilerini karşılamayan bir müfredatın uygulandığı sonucu çıkarılabilir. Halbuki gerçek dünyada rekabet her ne kadar işletme odaklı olsa da aslında rekabet algısı ve bilinci yüksek, donanımlı bireyler arasında olmaktadır. Geleneksel eğitim sistemini uygulayan eğitim kurumları sektörden habersiz ve rekabet becerisinden yoksun bireyler yetiştireceklerdir.

Günümüzde öğrenciler okuldan mezun olduktan sonra kendi geleceklerini kendileri yaratmaktadırlar. Sektör odaklı eğitim sürecinde; okul ile sektör eğitimin her aşamasında hem sektörün verimliliği hem de öğrencilerin mezuniyet sonrası doğru kariyer yaşamaları için işbirliği halindedirler. Nasıl ki üretim veya hizmet sektöründeki bir işletme kendi ürettiği ürünlerin, hem gerçek ürün hem de zenginleştirilmiş ürün kapsamında güçlü bir pazarının olması için doğru pazarlama faaliyetlerini ortaya koyuyor veya koymak zorunda kalıyorsa(Kotler ve diğeri, 1989:253; Kırım, 1999:36; Ar, 2007:14); benzer şekilde yeni dünyanın modern eğitim süreçlerinde de okulun sektörle stratejik ilişkiler içinde olması, doğru pazarlama stratejileri geliştirmesi hem okulun sektördeki varlığını ve gücünü arttıracak hem de mezunların istihdamına destek olacaktır. Sektörün eğitim süreçlerine dâhil olması, öğrencileri daha yakından tanımasını sağlayacak ve öğrenciler daha okuldayken istihdam fırsatları yaratılmış olacaktır. Bu sebeple mezun öğrencilerin takip edilmesi ve okul ile sürekli

işbirliği içinde olmalarını ve onların sektör deneyimlerini okula getirmelerini sağlamak sektör odaklı eğitimin en temel sürecidir.

Mezun öğrenciler okul sonrası iş bulma konusunda kısmen zorluk çekmişlerken, okuyan öğrencilerin mezun olduktan sonra iş bulma konusunda çok fazla zorluk çekmeyeceklerini düşünmeleri; spor yöneticiliği mesleğine ve bölümüne olan inancı arttırmıştır. Bu da; okulun mezun vermeye başladığı yıllarda “spor yöneticiliği” kavramı yeterince tanınmadığı için ilk mezunlar istihdam zorlukları çekerlerken; daha sonraki yıllarda sektördeki olumlu değişimlerden kaynaklı mesleki alt yapının gelişmesi sonucu şuan okuyan öğrencilerin mezuniyet sonrası iş bulma konusunda daha avantajlı olmalarını sağlamıştır. Bu durum takip eden yıllarda öğrencilerin istihdam konusunda zorluk çekmeyecekleri anlamına gelebilir.

Mezun öğrenciler spor yöneticiliği mezunu olmaktan çok da memnun değillerken okuyan öğrenciler spor yöneticiliği mezunu olacaklarından dolayı memnun olacaklarını belirtmeleri spor yöneticiliği mesleğinin zamanla güçleneceği, mesleki değerlerin ve standartların gelişeceği, öğrencilerin mesleği kendilerine getireceği kariyer fırsatlarından dolayı daha iyi algılayıp daha fazla benimseneceği, okuyan ve okuyacak öğrencilerin spor yöneticisi olduklarında daha fazla mutluluk duyacağı anlamına gelecektir.

Mezun ve okuyan öğrenciler; spor endüstrisinde rol alan yöneticilerin mutlaka spor yöneticiliği eğitimi almaları gerektiğini belirtmişlerken, aldıkları eğitimin kendilerini mesleğe hazırlamada yetersiz kaldığını, okulda aldıkları/alacakları eğitimle spor yöneticiliği mesleğinin sorunlarını çözebilecek bilgi, donanım ve beceriye sahip olduklarını/olacaklarını tam olarak düşünememeleri belirtmeleri okuldaki müfredatın sektörün beklediği yetenek ve donanımda bireyleri yetiştirmek konusunda yeterli olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Müfredat ve müfredatın uygulanma biçimi üretim endüstrilerindeki üretim hattına benzetilebilir. Üretim hattının yetersizliği, nihai çıktının kalitesini büyük ölçüde etkileyecektir. Nihai çıktı piyasanın istediği özelliklerde değil ise ürün ya elde kalacak ya da ikinci kalite ürün olarak satılacaktır. Gerekli donanımla mezun edilmeyen öğrenci eğitim tasarımı ne olursa olsun istenilen faydayı sağla(ya)mayacağı için sektörde o öğrenciye gereken ilgiyi göstermeyecektir. Buna göre buradaki eğitim sürecinde, eğitimin en temel amacı olan “nitelikli insan gücünü yetiştirmek” ilkesi yeterince gerçekleştirilmelidir.

Mezun öğrenciler ve okuyan öğrenciler okulun öğrencilerle olan kurumsal iletişimini yeterli görmemektedir. Bu; “ne üretirsem satarım” anlayışının hakim olduğu 1960’ların

dünyasındaki “satılan mal geri alınmaz” sözü ile betimlenen ürün satıldıktan sonra üreticinin ve/veya satıcının sorumluluğunun bittiği anlayışına benzerken, günümüz dünyasında durum tam tersine olup üreticinin ve/veya satıcının esas rolü, ürünü sattıktan sonra başlamaktır (Taşkın, 2009:13). Diğer bir deyişle ürünün ekonomik ömrü boyunca onun tasarım özelliklerinde çalışmasını sağlamak; üretici ve/veya satıcı işletmenin sorumluluğundadır. Buna göre okulun mezunlarıyla iletişim kurmaması; okulda geleneksel eğitim sürecinin hali hazırda olduğunun göstergesi olup modern dünyanın gerçeği ise her aşamada mezun öğrencinin eğitim sürecine katılmasıdır. Elbette iletişim iki yönlüdür. Nasıl ki öğrenciler mezun olduktan sonra; okulun üstüne düşen görevler varsa aynı şekilde mezun öğrencilerin de okula karşı ödevleri vardır. Bu ödevlerin başında; sektördeki her türlü bilginin tam ve zamanında okula getirilmesi, okulun stratejik yapılanmasının bu bilgilerle şekillenmesini konusunda okulla işbirliği yapılmasıdır. Okulun en temel görevi iki yönlü iletişim fırsatlarının ve kanallarının yaratılmasını sağlamaktır.

Her ne kadar öğrenciler spor yöneticisi olmaktan mutlu olsalar da hem mezun öğrenciler hem de okuyan öğrenciler spor yöneticiliği kavramının ülkemizde yeterince anlaşılıp değer görmediğini belirtmişlerdir. Bir mesleği değerli kılan en öncelikli nitelik kuşkusuz insanlığa hizmet ilkesidir. Günümüzdeki hızlı toplumsal değişme farklı mesleklerin ortaya çıkmasına neden olurken, bazı mesleklerin toplumsal statüsü ile ekonomik olanaklarının azalmasına yol açmaktadır. Bu durum bir meslek alanını tercih edecek öğrenciler için önemli bir sorun olmaktadır. Mesleklerin en önemli özelliklerinden biri toplumun değişmesi ve insanlığın ileriye doğru gitmesinde toplumsal içerikli belirgin bir görev üstlenmiş olmasıdır. Her toplum kendi gözünde mesleklere statü vermekte ve ayrıcalık tanımaktadır (Karakuş ve ark. 2005:18). Bu durum, hem Akdeniz Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümü’nün hem de diğer üniversitelerdeki spor yöneticiliği bölümlerinin ortak hareket ederek ve hatta oluşturacakları bir komisyonla spor yöneticiliği kavramının ve mesleğinin sektörde daha fazla bilinmesi için imaj çalışmaları yapmalarını gerektirecektir.

Öneriler

Akdeniz üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Spor Yöneticiliği Bölümü mezunlarının ve şu an okuyan öğrencilerin, okul ve okula ait süreçlerdeki algılarının sorgulandığı bu çalışmada bölümün daha etkili eğitim-öğretim faaliyetinde bulunabilmesine katkı sağlayacağı düşünülen öneriler aşağıda sıralanmıştır. Bunlar;

- Ülkedeki tüm Spor Yöneticiliği Bölümlerinin sorumluları bir araya gelerek hem ortak müfredat çalışması yapılmalı hem de sektördeki spor yöneticiliği kavramının ve mesleğinin yeterli düzeyde anlaşılabilmesi için imaj çalışması planlanmalıdır.
- Bölümlerin sektöre tanıtılması ve etkili bir pazarlama stratejisi için ülkedeki tüm Spor Yöneticiliği Bölümleri stratejik işbirliği içinde hareket etmeli ve bir eylem planı ortaya koymalıdır.
- Spor yöneticiliği kavramı ile meslek tanımlamalarının yapılması sağlanmalıdır. Böylelikle öğrenci okuduğu bölümden mezun olduğunda kariyer çizgisinin nasıl devam edeceğini bilecektir.
- Bölümlere öğrenci alımlarında, sadece sportif beceriye dayalı bir seçme sistematiğinden vazgeçip, sportif beceriye dayalı ve yöneticilik becerilerinin de ölçüldüğü seçme sınavı sistematiği geliştirilmelidir.
- Spor Yöneticiliği Bölümü'nü bu bölümü öncelikli tercih eden öğrenciler içinden seçim yapılmalıdır.
- Mezun öğrenciler ve sektör tarafından okulun ulaşılabilirliği yükseltilmeli ve iki yönlü güçlü iletişim altyapısı sistemi kurulmalıdır.
- Okul, kuracağı istihdam ofisiyle mezun öğrencilerin istihdamına destek olmalı ve mezun öğrencilerin mutlaka eğitim amacına uygun bir işte çalışması için mezunlarını takip etmelidir.
- Sektörde rol alan ancak spor yöneticiliği eğitimi almamış yöneticilere ve çalışanlara eğitim programları düzenlenmelidir.
- Okul; sürekli olarak sektörle iç içe olmalı ve sektörü yönlendirebilecek gücü, saygıyı ve yetkinliği elinde bulundurmalıdır.
- Okul; hem mezun hem de okuyan öğrencilerine sahip çıkmalı ve onları kendi ürünü olarak görmelidir.
- Okul ülke içindeki ve yurt dışındaki diğer okullarla ve bölümlerle stratejik eğitim işbirlikleri kurmalıdır.
- Eğitimin başarısı ve verimliliği için mezun öğrencilerin mutlaka eğitim sürecine dahil olması ve onlardan sektöre ilgili sürekli ve düzenli bilgi akışı olması sağlanmalıdır.

Mezun öğrencilerin “usta öğretici rolüyle” sektördeki uygulamalı eğitimde ve okuldaki eğitimde görev almaları sağlanmalıdır.

- Müfredat sürekli güncellenmeli, sektör odağında ve ortaklığında müfredat yönetimi sağlanmalıdır.
- Eğitim geleneksel süreçlerle yönetilen metotlarla değil sektör öngörüsü ile şekillenmiş öğrenci merkezli yöntemlerle gerçekleştirilmelidir.
- Okuldaki öğretim elemanlarının güncel bilgiyle eğitim süreçlerinde olmaları için sektörde profesyonelce görev almaları desteklenmeli ve gerekli yasal alt yapılar sağlanmalıdır.

Kaynakça

- Ar A.A, (2007) *Marka ve Marka Stratejileri*, Nobel Yayın Dağıtım, Yayın No:1156, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, İstanbul.
- Ardahan F., Çerez H., (2003) BESYO’ larda toplam kalite yönetimi ve stratejik planlama, Gazi Üniversitesi & Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokulları İşbirliği İle Spor Yönetimi ve Ekonomisi Sempozyumu, 5-6 Aralık, Ankara.
- Alpaslan T., Kılıçgil E., (2005), Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencilerinin sosyo kültürel yapı-meslek seçimi ilişkisi, *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, III(1).
- Basım Nejat ve Arğan Metin, (2009), *Spor Yönetimi*, Detay Yayıncılık, Ankara, 2009.
- Bavlı Ö., (2009), Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin spora başlama, bölümü seçme nedenleri ve geleceğe yönelik beklentilerinin incelenmesi, *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt:3, Sayı:3.
- Brad R. Humphreys, Joel Maxcy, (2007), The role of sport economics in the sport management curriculum, *Sport Management Review*, 10.
- Floyd Jones D., Brooks Dana D., Jennifer Y. Mak, (2008), Examining sport management programs in the United States, *Sport Management Review*, 11.
- Erkal M.; Güven Ö.; Ayan D., (1998), *Sosyolojik Açıdan Spor*, Der Yayınları, İstanbul.
- Karakuş, A., Karadağ, N., Birgili, F., Işıkkay, Ç., Çadır G. ve Çeker D. (2005). Lise son sınıf kız öğrencilerinin hemşirelik mesleğine bakış açıları ile mesleği tercih etme durumları. *Hemşirelik Forumu Dergisi*, 5(1).

- Kırım, A., (1999), *Yeni Dünyada Strateji ve Yönetim, Sistem Yayıncılık*, 2. Baskı, İstanbul.
- Kotler, P., Armstrong, G., (1989), *Principles of Marketing*, New Jersey: Englewood Cliffs, Prentice Hall Inc. 4th Edition.
- Laird, C. (2005), The influence of sport management program characteristics on academician perceptions of NASPE-NASSM approval, *The SMART Journal*, 1(2).
- Mucuk İ., (2004), *Pazarlama İlkeleri*, Türkmen Kitabevi, İstanbul.
- <http://www.nassm.com/InfoAbout/SportMgmtPrograms> Erişim tarihi: 15-09-2010
- Sarıkaya T., Khorshid L., (2009) Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen etmenlerin incelenmesi: üniversite öğrencilerinin meslek seçimi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Bahar, 7(2).
- Stier, W., (2001), The current status of sport management and athletic (sport) administration programs in the 21st century at the undergraduate and graduate levels, *International Journal of Sport Management*, 2(1).
- Taşkın E., (2009), *Pazarlama Esasları*, Türkmen Kitabevi, İstanbul.
- Yanikkerem, E., Altınparmak, S. ve Karadeniz, G. (2004). Gençlerin meslek seçimini etkileyen faktörler ve benlik saygıları, *Nursing Forum Dergisi*. 7(2).
- Yıldız M.S., Özdağ S., (2008), beden eğitimi ve spor eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarının istihdam durumlarına yönelik öğrenci görüşleri, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt:5, Sayı:1, ss:1-6